

Тақдимот

КИТОБДАН ЯХШИРОК ДЎСТ ЙЎҚ ЖАҲОНДА

ГУЛИСТОН ШАХРИДА «ШАРҚ ЗИЁКОРИ» ОЧИҚ ТУРДАГИ
АКЦИЯДОРЛИК КОМПАНИЯСИГА ҚАРАШЛИ
ЯНГИ «КИТОБЛАР МАРКАЗИ» ИШ БОШЛАДИ

Шаҳар марказининг сўлим ва хушманзара жойида, кўп қаватли турар-жоюни биринчи қаватидан ташкил этилган «Китоблар маркази»нинг очилиши маросими жамоатчилар вакиллари, зиёдлар, ёшлар учун катта байрамга айланниб кетди.

— Китоб одамини эйгаб, маърифатта, яхшиликча чорлайди, унинг хаёт йўлуни ёритади, — деди очилиши маросимида сўзагичкан вилоятни Абдураҳим Жалолов. — Шу жиҳатдан олиб қрайдиган булас, ба марказни том манъдан зиёд масакни, маърифат ўюғи, деб аташ мумкин. Унафқат шахримиз, балки бутун вилоятимиз ахлининг энг сезимили жойларидан бирига айланниб колишини истадим.

— Хаётда китобни қадрлаган одамнингтина қалби тоза ва гўзал бўлади. Кимки, уни севса, билинки, ўша одам хеч қачон ёнида содик дўстси, маслаҳатгүй, биродари ийғалигини сезмайди. Уқиш, ўрганиш, фикр юритиши билан ҳар бир киши ўзини овутади, бўш вақтини кўнглиги ва фойдалари ўтказади. Очиги, кейнинг пайтларда мухташам дўжон ва ошонашар барпо этадиган бирорларларимиз кўп эти-ю, лекин китоб дўкони кураман, кутубхона очаман, деган тадбиркорларимиз, юрт声道аримиз хакида негадир камроқ эштаётгандик. Бугун Гулистонда маҳ шундай ажойиб кошоннинг «Китоблар маркази»га айлантирилганин кўриб, рости гап, жуда куондим. Канийи, мамлакатимизнинг барча шахар, туман ва кишлоқла-

хаббат руҳида тарбиялашга хизмат кулади.

Замонавий қилиб таъмирланган, дид билан жиҳозланган «Китоблар маркази»даги мазмун ва йўналишлар бўйича бўлимларга ажратилган китоблар, ба ердаги озодалик, шинамлик, орасталик, саронг-сараштлилар кўзингизни кувнатади, баҳри дилингизни очади. Китобхонар унун яратиган кулайликларни айтмайсиз, ходимлар истаган китобнингизни бир зумда топиб беради, буюртмалар кабул кулади, хоҳласанги «Шарқ зиёкорининг» бошчи вилоятлардаги филиаллари билан улади...

«Китоблар қадрламок» керак. Бинонабарин, кутубхона, китоб дўконига чинакам тафаккур қасрига киргандигиз изят-этиром билан қадам қўймоқ жоиз». «Китоблар маркази» остоносидан ҳатлаган Эргаш

халқимиз азалдан китоб-

хон. Ўзбеклар минг-минг йиллардан бери маънавият, маърифат, китобни улуғлаб, ёзозлаб келган, — деди «Сайқал» маҳалласи фаболи Тамара Мусаева. — Демак, ушбу марказнинг очилиши ҳам бежиз эмас. Ишончанаки, бу ердаги 4000 нусхадан ортиқ янги китоблар шахримиз, вилоятимиз ахолини, айниска, ёш авлодни истиқололга садоқат, ватанга му-

халил АКРАМОВ олган суратлар.

Ибромҳон ЖОНУЗОКОВ,
«Ўзбекистон овози»
муҳобири.

Суратларда: «Китоблар маркази»нинг очилиши маросимида лавҳалар.

Шавкат АКРАМОВ олган суратлар.

Турфа олам

ХАЗИНАТОПАР ИЛОНЛАР

Халқ, ёрасида турли ривоят ва афсоналар борки, уларда хазинани илонлар кўриклияди, деган гап теззет учраб туради. Гўёки илонлар шундан роҳатланиб, куч-кувват оларниш. Беҳисоб олтин бўлган худудда эса аждархолар

бўлиши мумкин экан. Хўш, бундай дейишга асослар борми?

— Бобомиз бой бадавлат одам бўлган, — деди олтинсийлик Шибўри Жумаев. — 1937 йилнинг айни саратори. Хали-хали эсмада. Куннинг тафти анча баланд. Олимлар билан эски ўйни бузига киришгандик. Кутимаганда девор орасидан катта бир кора илон чиқиб қолди. Биз, болалар кўрканимиздан тұмтракан бўлиб қочидик. Безовта жоновор эса бир зумда кўздан гойбўл бўлди. Шомга яқин отам деворлар орасидан биладек келадиган қандайдир Темир топиб олди. Латта билан тозаланган топилма ёрдуға сим-сим ёнди. У 1 кг. дан ортиқ олтин экан. Ўшанда тиллана илонлар кўриклишга ишонганди.

— 1972 йилнинг 25 сентябрда Шўрчумандинаги Далварзин тепадан бир кўза тиля қазиб олди, — деди таникли археолог Баҳодир Тургунов. — Ноёб тилла шода, пектораль, камар тўқаси, билакузи, турли тақинчоқ, сирға, пулчесоним олтин буюм ва тўғри тўртбурчакли ёмбилилар — жами 115 дондан иборат жаҳоҳор эди. Уларга қимматбахо феруз тош, алмандин билан ишлов берилган. Кариб 36 кг. келдиган бебаҳо хазина орасида оғирлиги 1 килограммни олтинлар ҳам бор эди.

Казишмалар давомидан илонларни уртмаганмандиган. Аммо яна бир гап. Шахристон ёнда 2 гектарни подшоҳ саройи қолдиклари мавжуд. Маҳаллий ахолининг гапларига кўра, ер қырида «хазина» бор эмис. Сиз айтётгандан илонлар балки шу ерда...

Шу ўринда тарихга мурожаат қилсан. 1633 йилнинг 4 сентябрда Гаванадан Испанияга йўл олган 28 та кемада мисливий бойлик — олтин, кумуш, зумруд, турли давдро зарб этилган танглар бўлган. Сафарнинг иккичинча кунидан кўтирилган кулич шамол натижасида дастлаб 8 та кема океанга гарк бўлади. Бирин-кетин котган кемаларни ҳам сур ўз домига тортади.

Маълумотларга кўра, ушбу хазинада 130 минг дона кумуш танга, 900 та кумуш ёмби, 3 мингта зумрад, 400 тага яқин олтин ёмби, олтин дик, тилла тақинчоқ, заргарлик буомлари — умумий оғирлиги 24 тоннанинг бойлик бўлган. Бу хазина 60 йил қидирилган. Шу вакт мобайнида уларнинг бир қисмигина топилган. «Олтин васвасасига» йўликларнинг аксарияти тадқири фожиали тутаган. Бойниклар илонлар тутуп, хатто ўзининг ҳақиқий эгаларига ҳам насиб этмаган... Юкоридаги ривоятлар эса назаримизда халқ томонидан бойниклар васвасасигин инсоннинг ҳеч қачон яхшилик олиб келмаслигига бир ишор булса, ахабас...

Абдузалим ҲАЙДАРОВ тайёрлади.

Интер-спорт

ВЕЛОПОЙГАЧИННИНГ СИРЛИ ЎЛИМИ

27 июнь куни оқшом пайтида россиялик велопойгачи Юлия Арутсавованин ўйнада ўйлиб котган маълум бўуди. 24 ёшли спорчанинг ўлими сабаблари ўрганимокда. Европа чемпиони бўлган пойгачи ҳар калай спорта алокадор тарада оламдан ўтмаган, деган фикрлар билдирилмоқда. Кейнинг пайтларда Юлия спорт руҳнуси Родольф Загайнов билан яшаб келарди. Маълумотларга карағанда, воеқен юз берган куни Загайнов дўконга чиқсан ва кайтилган келгандан ноҳуи воқеадан хабар топган. Россия велоспорт федерацияси Президенти Александр Гусятников ҳам пойгачининг ўлимини спорта алокаси йўқ, деб хисобламоқда.

Халқ, ёрасида турли ривоят ва афсоналар борки, уларда хазинани илонлар кўриклияди, деган гап теззет учраб туради. Гўёки илонлар шундан роҳатланиб, куч-кувват оларниш. Беҳисоб олтин бўлган худудда эса аждархолар

бўлиши мумкин экан. Хўш, бундай дейишга асослар борми?

— Бобомиз бой бадавлат одам бўлган, — деди олтинсийлик Шибўри Жумаев. — 1937 йилнинг айни саратори. Хали-хали эсмада. Куннинг тафти анча баланд. Олимлар билан эски ўйни бузига киришгандик. Кутимаганда девор орасидан катта бир кора илон чиқиб қолди. Биз, болалар кўрканимиздан тұмтракан бўлиб қочидик. Безовта жоновор эса бир зумда кўздан гойбўл бўлди. Шомга яқин отам деворлар орасидан биладек келадиган қандайдир Темир топиб олди. Латта билан тозаланган топилма ёрдуға сим-сим ёнди. У 1 кг. дан ортиқ олтин экан. Ўшанда тиллана илонлар кўриклишга ишонганди.

— 1972 йилнинг 25 сентябрда Шўрчумандинаги Далварзин тепадан бир кўза тиля қазиб олди, — деди таникли археолог Баҳодир Тургунов. — Ноёб тилла шода, пектораль, камар тўқаси, билакузи, турли тақинчоқ, сирға, пулчесоним олтин буюм ва тўғри тўртбурчакли ёмбилилар — жами 115 дондан иборат жаҳоҳор эди. Уларга қимматбахо феруз тош, алмандин билан ишлов берилган. Кариб 36 кг. келдиган бебаҳо хазина орасида оғирлиги 1 килограммни олтинлар ҳам бор эди.

Казишмалар давомидан илонларни уртмаганмандиган. Аммо яна бир гап. Шахристон ёнда 2 гектарни подшоҳ саройи қолдиклари мавжуд. Маҳаллий ахолининг гапларига кўра, ер қырида «хазина» бор эмис. Сиз айтётгандан илонлар балки шу ерда...

Шу ўринда тарихга мурожаат қилсан. 1633 йилнинг 4 сентябрда Гаванадан Испанияга йўл олган 28 та кемада мисливий бойлик — олтин, кумуш, зумруд, турли давдро зарб этилган танглар бўлган. Сафарнинг иккичинча кунидан кўтирилган кулич шамол натижасида дастлаб 8 та кема океанга гарк бўлади. Бирин-кетин котган кемаларни ҳам сур ўз домига тортади.

Маълумотларга кўра, ушбу хазинада 130 минг дона кумуш танга, 900 та кумуш ёмби, 3 мингта зумрад, 400 тага яқин олтин ёмби, олтин дик, тилла тақинчоқ, заргарлик буомлари — умумий оғирлиги 24 тоннанинг бойлик бўлган. Бу хазина 60 йил қидирилган. Шу вакт мобайнида уларнинг бир қисмигина топилган. «Олтин васвасасига» йўликларнинг аксарияти тадқири фожиали тутаган. Бойниклар илонлар тутуп, хатто ўзининг ҳақиқий эгаларига ҳам насиб этмаган... Юкоридаги ривоятлар эса назаримизда халқ томонидан бойниклар васвасасигин инсоннинг ҳеч қачон яхшилик олиб келмаслигига бир ишор булса, ахабас...

Абдузалим ҲАЙДАРОВ тайёрлади.

9-синфи битиргандар учун:

Кучли давлатдан — кучли фуқаролик жамияти сари

ҚАДРИЯТЛАР БЕШИГИ

ЁКИ МАҲАЛЛАЛАРНИНГ ЎТМИШИ ВА БУГУНИГА БИР НАЗАР

Ҳеч бир муболагасиз айтиш мумкин, маҳалла аждодларимизнинг энг нодир кашфиётидир. У нафакат маъмурӣ-худудий борлик, ўзини ўзи бошқарни усули, балки ўзбек халқининг ҳаёт тарзига айлануб кетган. Бу бебаҳо қадрятимизнинг илдизлари нийоятда қадимий-лигигини тарихчилар ҳам алаканбон исботлашган.

Қомусий манбаларда қайд этилиши, милиоддан аввалин V-III асрлардәк Паркана давлатида (хозирги Фарғона водийи) маҳалла оскоқоллари кенгашлашга тарзига турли маъший тадбирлар билан бир қаторда уруш ва сулҳ, солиқ ва бож, вазирлар сайлаш, жамоавий сафарбларик масалалари билан шугулланган. Со-полилетта (жез даврига оид ёдгорликдан топилган ашёларнинг тасдиқлашина, бу ерда сайлаб қўйилган оскоқоллар ишлаб чиқарни қўйиб қарашади...

Булоқларни ўзбекларни ўзининг азалий мавқиини кайтариб берди.

Президентимизнинг тошкентлик оскоқоллар билан бўлган учрашувни бир эслайлик. Унда истибордод тузуми даврида камитилиш, гурури топтаглан маҳаллаларни бундан бўён кескин ривоҷлантириши, обод килиш, фуқароларни тарихида ғарзурлиги турли таъсисатида қадимий-лигигини көрсатасига сўзсиз роҳида.

Самарқанд вилоятининг биргина Пайирик туманидаги маҳаллаларни ўзининг азалий мавқиини кайтариб берди.

Самарқанд вилоятининг биргина Пайирик туманидаги маҳаллаларни ўзининг азалий мавқиини кайтариб берди.

Самарқанд вилоятининг биргина Пайирик туманидаги маҳаллаларни ўзининг азалий мавқиини кайтариб берди.

Самарқанд вилоятининг биргина Пайирик туманидаги маҳаллаларни ўзининг азалий мавқиини кайтариб берди.

Самарқанд вилоятининг биргина Пайирик туманидаги маҳаллаларни ўзининг азалий мавқиини кайтариб берди.

Самарқанд вилоятининг биргина Пайирик туманидаги маҳаллаларни ўзининг азалий мавқиини кайтариб берди.

Самарқанд вилоятининг биргина Пайирик туманидаги маҳаллаларни ўзининг азалий мавқиини кайтариб берди.